

Udbygning af vedvarende energi fra et landdistriktsperspektiv

*Potentialerne for at fremme udvikling i landdistrikterne ved at flytte
fokus fra kompensering til mobilisering.*

I Center for Landdistriktsforskning (CLF) har vi netop lagt sidste hånd på en revideret vision og strategi under titlen "Bæredygtige fremtider på landet", der udgør rammerne for vores forskningsindsats de næste 5 år.

Her har vi identificeret to hovedområder, som vi vil fokusere på at belyse ud fra et landdistriktsperspektiv:

- Den grønne omstilling
- Ulighed i sundhed og velfærdsydelser

Det er det første hovedområde, den grønne omstilling, som vi vil fokusere på i dag, nærmere bestemt udbygning af vedvarende energi (VE) i forhold til landdistrikterne.

Forskningsindsatsen er en del af vores mål- og resultatplan med Plan- og Landdistriktsstyrelsen, hvor det handler om at få kortlagt de muligheder og udfordringer, der er i forbindelse med etablering af VE og at få skabt et overblik over det landskab af aktører og interessenter, der definerer området

Herudover har vi indgået et projektsamarbejde med Haderslev kommune, hvor vi følger og giver feedback på udviklingen af konkrete projekter i kommunen.

En hovedoverskrift over de indsatser vi har iagttaget, har været inddragelse med henblik på at kompensere og derigennem opnå accept fra lokalbefolkningen.

Uhensigtsmæssige tendenser

Gennem vores forskning har vi iagttaget en række, set med landdistriktsbriller, uhensigtsmæssige tendenser i forbindelse med de eksisterende tiltag:

- **De påvirker ejendomspriser negativt og forstærker uligheden**
- **De er med til at forstærke polariseringen mellem land og by**
- **De skaber potentielt interesse- og værdikonflikter internt i kommunalbestyrelsen**
- **De skaber splid mellem landbrug og lokalsamfund**
- **De eroderer lokalsamfundenes fællesskab og handlekraft**
- **De bidrager i ingen eller kun beskedent omfang til landdistrikternes økonomi**

Udviklingsveje

Gennem vores forskning, både i litteraturen og gennem spirende initiativer omkring, har vi identificeret en række andre udviklingsveje, der potentielt både kan være med til at accelerere udbygning af VE, skabe udvikling i landdistrikterne og fremme den grønne omstilling:

- **Etablering af lokale energifællesskaber, herunder samarbejde mellem landmænd og lokalbefolkning**

- **Benytte VE som løftestang til energirenovering af bygningsmassen i nær-/lokalområde**
- **Koble det med lokale erhvervsøkosystemer, så det i højere grad skaber arbejdspladser og bidrager til den lokale og regionale økonomi**
- **Lokal styring af udbud, altså at vende processen om, gerne med bistand fra kommunen**

Dette er tiltag, der både kan være med til at engagere landdistrikterne i at fremme den grønne omstilling, men også kan skabe større opbakning til de øvrige initiativer.

Forskningsfokus

For at understøtte at disse udviklingsveje kan realiseres i praksis, arbejder vi i CLF på at besvare en række forskningsspørgsmål, herunder:

- **Hvordan kan man organisere en større lokal indflydelse på og lokalt ejerskab til udvikling af VE?**
- **Hvilke tekniske, organisatoriske og forretningsmæssige modeller for lokalt ejerskab og energifællesskaber kan fungere i praksis (f.eks. i form af andelsselskaber)?**
- **Hvad er de reguleringsmæssige og økonomiske barrierer for at udfolde disse modeller?**
- **Hvad er de potentielle effekter af energifællesskaber og lokalt drevne VE-anlæg på:**
 - **Boligpriser og bosætning**
 - **Den lokale/regionale økonomi**
 - **Den generelle opbakning til den grønne omstilling**

Udover CLF's forskningsindsats ligger der også en opgave i at skabe politisk opmærksomhed omkring de potentialer, som lokalt ejerskab til udbygningen af VE rummer for landdistrikterne. De potentialer og den debat vil vi gerne sætte på dagsordenen gennem en konference, som vi ønsker at skabe i samarbejde med ULØ.